

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

ผลของโปรแกรมการสอนต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง
และพฤติกรรมการดูแลช่องเปิดลำไส้ของผู้ป่วยผ่าตัดเปิดลำไส้
ใหญ่ออกทางหน้าท้อง

ชื่อผู้เขียน

นางสาวนุชรี ไล่พันธ์

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา สุคนธสรณ์ ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กนกพร สุคำวัง กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วารุณี พองแก้ว กรรมการ

อาจารย์ ดร. อวยพร ตันมุขกุล กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุจิตรา เทียนสวัสดิ์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ผลของโปรแกรมการสอนต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและพฤติกรรมการดูแลช่องเปิดลำไส้ของผู้ป่วยผ่าตัดเปิดลำไส้ใหญ่ออกทางหน้าท้อง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยมะเร็งลำไส้ใหญ่และทวารหนักที่ได้รับการรักษาด้วยการผ่าตัดเปิดลำไส้ใหญ่ออกทางหน้าท้องชนิดถาวร ที่แผนกศัลยกรรม โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ระหว่างเดือนเมษายน ถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ.2542 ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้จำนวน 14 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 7 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างมีระบบ (systemic sampling) กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มจะได้รับการควบคุมให้มีความเหมือนหรือใกล้เคียงกันในเรื่อง เพศ อายุ การศึกษา และระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลช่องเปิดลำไส้ โดยกลุ่มควบคุมได้รับการพยาบาลตามปกติ และกลุ่มทดลองได้รับการสอนตามโปรแกรมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ เครื่องมือดำเนินการวิจัย และเครื่องมือ

บันทึกข้อมูล เครื่องมือดำเนินการวิจัยประกอบด้วย โปรแกรมการสอนการดูแลช่องเปิดลำไส้ และ วัตถุประสงค์เรื่องประสพการณ์การดูแลช่องเปิดลำไส้ของผู้ป่วยผ่าตัดเปิดลำไส้ใหญ่ออกทางหน้าท้อง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง ของเบนดูรา ซึ่งตรวจสอบ ความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และเครื่องมือบันทึกข้อมูลประกอบด้วย 3 ตอน ตอนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล ตอนที่ 2 แบบประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลช่อง เปิดลำไส้ ของเบคเคอร์และคณะ แปลโดยผู้วิจัย นำมาทดสอบหาความเชื่อมั่นโดยวิธีทดสอบสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค ได้เท่ากับ 0.917 ตอนที่ 3 แบบสังเกตพฤติกรรมการดูแลช่องเปิดลำไส้สร้าง ขึ้นโดยผู้วิจัย ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 0.840 ผู้วิจัยได้ทดสอบความเชื่อมั่นของการสังเกต พฤติกรรมการดูแลช่องเปิดลำไส้ (interrater reliability) ได้เท่ากับ 0.957

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่าง คะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลช่องเปิดลำไส้และคะแนนพฤติกรรมการดูแลช่อง เปิดลำไส้ในกลุ่มเดียวกัน ด้วยวิลคอกซอนแบบอันดับที่มีเครื่องหมาย (Willcoxon Match Paired Sign Rank Test) และทดสอบความแตกต่างคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลช่องเปิด ลำไส้ และคะแนนพฤติกรรมการดูแลช่องเปิดลำไส้ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ด้วยแมน-วิทนีย์ ยู (Mann-Whitney U Test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ป่วยผ่าตัดเปิดลำไส้ใหญ่ออกทางหน้าท้องที่ได้รับการสอนตามโปรแกรม มีคะแนนการ รับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลช่องเปิดลำไส้สูงกว่าผู้ป่วยที่ได้รับการพยาบาลตามปกติอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ หลังการสอน และภายหลังจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล 1 เดือน ($p < .05$)
2. ผู้ป่วยผ่าตัดเปิดลำไส้ใหญ่ออกทางหน้าท้องที่ได้รับการสอนตามโปรแกรม มีคะแนน พฤติกรรมการดูแลช่องเปิดลำไส้สูงกว่าผู้ป่วยที่ได้รับการพยาบาลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หลังการสอนทันที 3 วันหลังการสอน และภายหลังจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล 1 เดือน ($p < .001$)

Thesis Title	Effect of Teaching Program on Stoma Care Self-Efficacy and Stoma Care Behavior of Patient with Colostomy		
Author	Miss Nucharee Laiphun		
M.N.S.	Medical and Surgical Nursing		
Examining Committee	Asst. Prof. Dr. Achara	Sukonthasarn	Chairman
	Asst. Prof. Dr. Khanokporn	Sucamvang	Member
	Asst. Prof. Dr. Warunee	Fongkaew	Member
	Lect. Dr. Ouyporn	Tonmukayakul	Member
	Asst. Prof. Dr. Sujitra	Tiansawad	Member

Abstract

The purpose of this quasi-experimental study was to examine the effects of teaching program on stoma care self-efficacy and stoma care behavior of patient with colostomy. The subjects were colorectal cancer patients who received permanent colostomy treatment at the surgical wards, Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital during April to August 1999. Fourteen subjects were purposively selected and were assigned equally to the control and the experimental group by systemic sampling based on the similarity of gender, age, level of education and level of stoma care self-efficacy. The control group received routine nursing care whereas the experimental group attended teaching program conducted by the researcher. Instrument used in this study consisted of two parts: research instruments and assessment tools. The research instruments included the teaching program and videotape of stoma care for patients with colostomy developed by the researcher based on Bandura's self-efficacy theory. The content validity of the research instrument were checked by the panel of expertists. The assessment tool consisted of 3 sections. Section one was the Demographic Data Form. Section two was the Stoma Care Self-Efficacy Scale developed by

Bekkers and translated by the researcher. Its reliability Cronbach's coefficient among Thai colostomy patients was 0.917. Section three was the Stoma Care Behavior Assessment developed by the researcher based on review of literature. Its content validity was achieved by the review of panel of expertists with the content validity index of 0.840. The interrater reliability of Stoma Care Behavior Assessment was 0.957.

The data was analyzed by using mean, and standard deviation. The difference within group of Stoma Care Self-Efficacy Score and Stoma Care Behavior Score were tested by using Wilcoxon's Matched Pairs Signed Ranks Test whereas the difference between treatment and control group of Stoma Care Self-Efficacy Score and Stoma Care Behavior Score were tested by using Mann-Whitney U Test.

The result revealed that

1. The stoma care self-efficacy of the patients with colostomy who attended the teaching program was statistically significant higher than that of those who received routine nursing care both after attended the program and one month after discharge ($p < .05$).
2. The stoma care behavior of the patients with colostomy who attended the teaching program was statistically significant higher than that of those who received routine nursing care immediately after attended the program, three days after attended the program, and one month after discharge ($p < .001$).